

memo

aan: Elisabeth - TweeSteden Ziekenhuis, t.a.v. dhr. M. Koster
van: SAB, Eric Verkaik
projectnr.: 190255
datum: 27 januari 2021
betreft: resultaat wintercheck bomen

Aanleiding

Komende decennia is een ingrijpende herontwikkeling en uitbreiding van het Elisabeth – TweeSteden Ziekenhuis voorzien. Op verschillende plekken waar in fase 1 werkzaamheden zijn voorzien, staan bomen die gekapt zullen worden of waar in de directe omgeving sloop- en bouwwerkzaamheden plaats zullen vinden. Om te onderzoeken of bij deze bomen mogelijk jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels, vleermuizen of de eekhoorn aanwezig zijn werd een wintercheck uitgevoerd.

In de winter, wanneer er geen blad aan de bomen zit, is goed te beoordelen of er eekhoornnesten aanwezig zijn, of nesten aanwezig die van een vogelsoort kunnen zijn waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd. Ook zijn dan eventuele holten in de stam of takken goed zichtbaar, die boombewonende vleermuizen zouden kunnen gebruiken als verblijfplaats. Deze memo geeft de resultaten van deze wintercheck weer.

Methode

Deze wintercheck werd uitgevoerd op 18 december 2020. Hierbij werden vanaf de grond, met behulp van een verrekijker, de te kappen bomen van verschillende zijden geïnspecteerd. Van bomen met potentiële verblijfplaatsen werd de diameter opgenomen en werden foto's gemaakt. Het onderzoek werd uitgevoerd van circa 10:00 tot 14:00 uur, bij droog en half bewolkt weer en een temperatuur van circa 8 graden. Doel van het onderzoek was om vast te stellen bij welke bomen mogelijk jaarrond beschermde verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Resultaten

Eekhoornnesten

Bij geen van de bomen werd een eekhoornnest aangetroffen. Ook werden nergens vraatsporen van eekhoorns gezien en werden nergens eekhoorns gezien. Een verblijfplaats van de eekhoorn is daarmee niet aanwezig in de bomen die worden geveld in fase 1.

Nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermde verblijfplaats

Bij verschillende bomen en struiken werden wel vogelnesten aangetroffen. Bij enkele bomen

waren de nesten groter en leken deze ook geschikt als verblijfplaats van een vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Het betreft de bomen met de nummers 4 en 11 in navolgende tabel.

Boom 4 is een zomereik die ligt in een boomgroep aan de rand van het plangebied. In de boomkruin, is op een zijtak, op circa 14 meter hoogte, een middelgroot nest aanwezig. Onder het nest werden op de grond witte poepsporen gevonden, maar geen prooiresten. Het nest is niet heel groot en daardoor ongeschikt voor bijvoorbeeld buizerd of havik. Wel zou het een nestplaats kunnen bieden aan een kleinere soort die gebruik maakt van een kraaiennest of eksternest, zoals de boomvalk of ransuil. De boomgroep zelf wordt waarschijnlijk niet gekapt in fase 1, maar het ernaast gelegen gebouw wordt wel gesloopt. Deze werkzaamheden zouden een eventueel aanwezige verblijfplaats kunnen verstoren. Om die reden wordt geadviseerd bij deze boom aanvullend onderzoek uit te voeren.

Nest bij boom nummer 4, in top van een zomereik

Bij boom 11 is een vergelijkbare nestplaats aanwezig. Ook deze boom ligt aan de rand van het plangebied, op een rustige plek. Hier is in de boomkroon van een es een vrij breed, middelgroot nest aanwezig. Ook dit nest zou gebruikt kunnen worden door bijvoorbeeld een ransuil of boomvalk. Bij deze boom zijn werkzaamheden voorzien en daarom is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen of hier een jaarrond beschermde nestplaats aan- of afwezig is.

Daarnaast was in een gewone es een eksternest aanwezig (boom 12 in onderstaande tabel). Omdat deze boom direct bij de bebouwing van het ziekenhuis ligt, is het onwaarschijnlijk dat dit nest door een roofvogel of uil gebruikt zal worden als nestplaats. Deze vogelsoorten zijn daarvoor te schuw. Wel was bij het nest een ester aanwezig. Ekster behoren tot de zogenoemde 'categorie 5' soorten. Het zijn soorten die flexibeler zijn dan de soorten met een jaarrond beschermde nestplaats en waarvan het nest niet jaarrond is beschermd wanneer er voor de soort voldoende gelegenheid is een natuurlijk alternatief te vinden. Ekster nestelen

zowel binnen bebouwd gebied, zoals woonwijken, als in kleinschalig cultuurlandschap. Daarbij zijn ze heel handig in het bouwen van nesten en kunnen ze nesten bouwen in bomen, maar ook grotere struiken (vogelbescherming.nl; sovon.nl). Ze zijn daardoor flexibel in de keuze van een nestplaats. Rond het plangebied zijn woonwijken aanwezig en liggen langs de wegen bomenrijen. Verder bevindt zich ten noordoosten van het plangebied een parkje. Voor de eksters is er daarmee voldoende alternatief gebied voor het bouwen van een nestplaats, wanneer deze boom met het nest voor de ontwikkeling geveld wordt.

Bij de overige te vellen bomen werden geen nesten aangetroffen die geschikt zouden kunnen zijn voor roofvogels of uilen. Mogelijk jaarrond beschermde nestplaatsen zijn bij deze bomen daarom niet aanwezig.

Holten geschikt voor boombewonende vleermuizen

In enkele bomen waren holten aanwezig. Deze holten werden beoordeeld op hun geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij verschillende holten was de opening deels naar boven gericht, waardoor ze water opvangen. Deze holten bieden geen droge verblijfplaats en zijn daarom ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Andere holten waren erg ondiep en daardoor ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij twee bomen, boomnummers 6 en 10, zijn wel holten aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Boom 6 betreft een staande dode stam aan de rand van de vijver bij het parkje ten noordwesten van het plangebied. In de stam zijn verschillende spechtengaten aanwezig. Een dergelijke dode, staande stam kan bijvoorbeeld als zomerverblijfplaats gebruikt worden door verschillende soorten vleermuizen. De boom ligt op enige afstand van de plek waar voor de ontwikkeling werkzaamheden plaatsvinden. Aanvullend onderzoek is bij deze boom daarom niet nodig.

Boom 10 betreft een grote populier waar in een zijtak enkele spechtengaten aanwezig zijn. De zijtak zit hoog in de boom, op circa 14 meter hoog, en bevat ten minste 3 holten. Niet uitgesloten kan worden dat deze holten gebruikt worden door vleermuizen als verblijfplaats. Op deze locatie zijn werkzaamheden voorzien. Aanvullend onderzoek is daarom nodig.

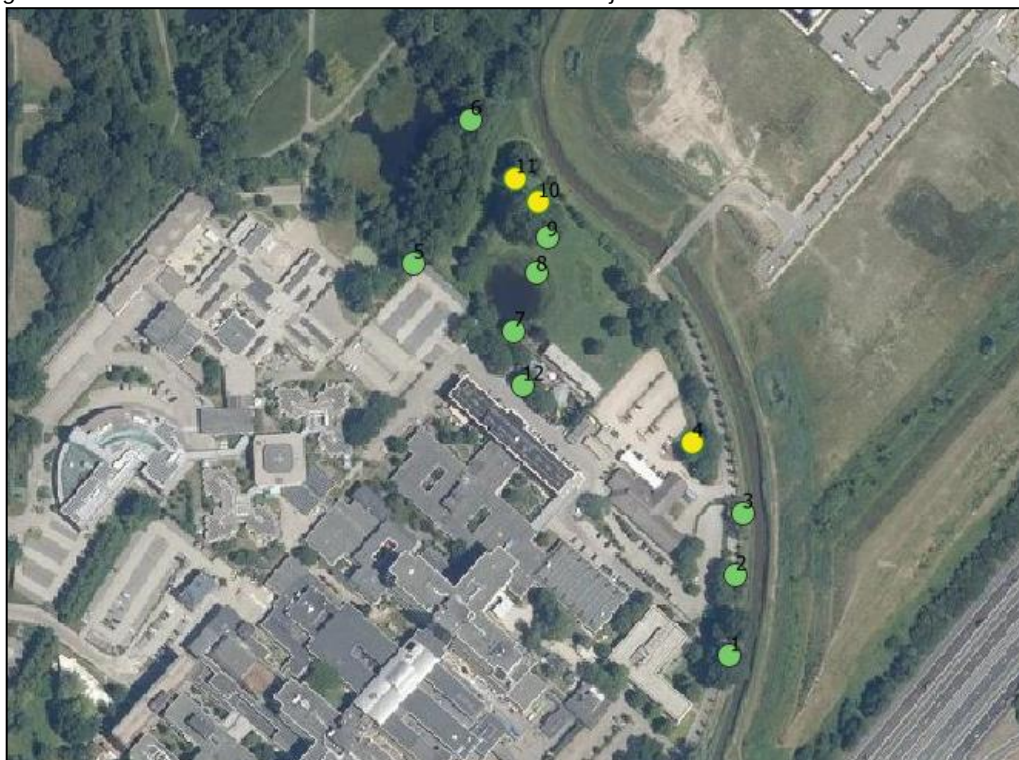

Dode zijtak met enkele holten, hoog in de kroon van een populier

Samenvatting van de resultaten van de wintercheck. Weergegeven zijn de bomen waarin holten of grotere nesten werden gevonden. De boomnummers verwijzen naar de kaart met de resultaten van de wintercheck. Vetgedrukt weergegeven zijn bomen waar aanvullend onderzoek nodig is.

nr	Soort	Diam. (cm)	Omschrijving	Beoordeling	Toelichting
1	Populier	85	Vervallen nest, op takvork	Ongeschikt	Nest uit elkaar gevallen en daardoor ongeschikt
2	(Knot-) wilg	60	Enkele holten	Ongeschikt	Holten ondiep en vangen water
3	(Knot-) wilg	55	1 holte	Ongeschikt	Takken belemmeren vrije aanvliegroute
4	Zomereik	50	Voetbalgroot, van boven afgeplat nest, op circa 14m. hoogte in kroon. Boom op rustige plek.	Geschikt, onderzoek nodig	Mogelijk nest van ekster of kraai, maar ook geschikt voor bijvoorbeeld boomvalk of ransuil. Direct nabij te slopen gebouw.
5	Esdoorn	45	Enkele holten van afgebroken en ingerotte takken	Ongeschikt	Holten erg ondiep en vangen water
6	Dode staande stam	45	Circa 5 spechtenholten aanwezig	Geschikt, maar geen onderzoek nodig	Mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Op locatie die buiten invloedsfeer ligt van ontwikkeling
7	Knotwilg	110	Ondiepe holte op circa 2m. hoogte.	Ongeschikt	Toegang belemmerd door takken.
8	Knotwilg	100	Spechtengat	Ongeschikt	Toegang belemmerd door takken.
9	Populier	120	Lengtescheur in stam op circa 5m. hoogte en loszittende schors	Ongeschikt	Alleen oppervlakkige schuilplek, geen diepere holten aanwezig.
10	Populier	100	Dode en afgebroken zijtak op circa 14m. hoogte met daarin 3 holten	Geschikt, onderzoek nodig	Mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen
11	Es	35	Breed nest op circa 18m. hoogte in kroon. Boom op rustige plek	Geschikt, onderzoek nodig	Mogelijk kraaiennest, maar ook geschikt voor boomvalk of ransuil
12	Es	40	Bol nest op 8m. hoogte in takvork	Ongeschikt	Ekster bij nest aanwezig en nest op erg drukke plek (bij ingang gebouw)

Kaartje met de locaties van bomen waarin holten of grotere nesten werden gevonden. Bij de geel gemarkeerde bomen is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Vervolg

Geadviseerd wordt om bij boomnummers 4 en 11 aanvullend onderzoek uit te voeren, om te onderzoeken of de aangetroffen nesten in gebruik zijn bij roofvogels of uilen, als jaarrond beschermde verblijfplaats. Verder wordt geadviseerd bij boomnummer 10 aanvullend onderzoek te doen naar het gebruik van de aanwezige holten als verblijfplaats door vleermuizen.